

Hallituksen puheenjohtaja Jorma Elorannan avauspuhe
Neste Oilin yhtiökokous 1.4.2015 klo 11.00, Helsingin Messukeskus

Rouva Ministeri, arvoisat Neste Oilin osakkaat, hyvät naiset ja herrat
Ärade aktieägare, mina damer och herrar, dear fellow shareholders, ladies and gentlemen!

Olen yhtiön hallituksen puheenjohtaja Jorma Eloranta. Toivotan teidät lämpimästi tervetulleiksi Neste Oilin varsinaiseen yhtiökokoukseen vuonna 2015.

Samalla kun avaan yhtiökokouksen ja esittelen lyhyesti hallituksen jäsenet, kerron teille edellisen varsinaisen yhtiökokouksen jälkeisestä hallituksen työskentelystä ja viime vuodesta sekä kommentoin muutamia yhtiökokoukseen liittyviä asioita.

Varsinaisen liiketoimintakatsauksen pitää ja tilinpäätöksen esittelee toimitusjohtajamme vuorineuvos Matti Lievonen.

Aloitin esittelemällä hallituksen jäsenet, jotka olemme viimevuotiseen tapaan pyytäneet tänne eteen, jotta näköyhteys hallituksen ja osakkeenomistajien välillä olisi mahdollisimman hyvä:

- Maija-Liisa Friman on kemian diplomi-insinööri.
- Per-Arne Blomqvist on ekonomi ja Ruotsin kansalainen. Per-Arne on nyt ilmoittanut, ettei hän voi enää sitoutua Neste Oilin hallituksen jäsenyyden edellyttämään ajankäyttöön. Per-Arnen panos sekä hallituksen jäsenenä että erityisesti sen tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana on ollut suuri, mistä esitän lämpimän kiitoksemme.
- Laura Raitio on kemian alan tekniikan lisensiaatti.
- Jean-Baptiste, J.B., Renard, on Ranskan kansalainen ja suorittanut ylemmän akateemisen insinööritutkinnon Ecole Polytechniquessa ja insinööritutkinnon öljytaloudesta French Petroleum Institutesta IFP:sta.
- Willem Schoeber on hollantilais-saksalainen tekniikan tohtori.
- Kirsi Sormunen on kauppatieteiden maisteri.

Hallituksen jäsenten taustasta ja kokemuksesta löytyy tarkemmin tietoa verkkosivuillemme olevasta Neste Oilin Vuosi 2014 – vuosikertomuksesta sivulta 139 ja 140.

Kaikki hallituksen jäsenet kuten myös täällä läsnä oleva päävastuullisena tilintarkastajana toiminut KHT Markku Katajisto KHT-yhteisö PriceWaterhouseCoopers Oy:sta ovat Neste Oilista ja sen merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Vuosi 2014 yhtiön hallituksen näkökulmasta

Viime vuonna yhtiön liiketoimintaympäristö ei ollut helppo. Raakaöljyn ja muiden raaka-aineiden hintojen vuoristorata, tuotemarkkinoiden turbulenssit sekä uusiutuviissa että perinteisissä öljypohjaisissa tuotteissa, valuuttakurssit ja monet muut yhtiön

toimintakertomuksessa selostetut riskit ovat vaatineet toimivalta johdolta ja hallitukselta poikkeuksellisen paljon toimenpiteitä. Emme voineet ennustaa raaka-öljyn hinnan kehitystä, mutta olimme varautuneet tapahtuneeseen rajuun hintojen laskuun.

Vahva tase, tavoitteen mukainen velkaantumisaste ja hyvä likviditeti olivat ja ovat keskeisiä keinoja varautua hintamyllerryksiin. Raakaöljyn hinnan alentuminen alentaa kirjanpidollista liikevaihtoa, mutta ei välttämättä vaikuta jalostusmarginaaleihin, jotka ovat Neste Oilin ansaintalogiikan kannalta olennaisia. Liikevaihdon laskusta huolimatta taisimme viime vuonna tosin liikevaihdolla mitaten olla Suomen suurin yritys.

Viime vuonna saatettiin päätökseen suunniteltu laivojen myynti, sovittiin Porvoon sähköverkon myynnistä ja voimalaitosinvestoinnin toteuttaminen konserniin kuulumattoman yrityksen toimesta. Nämä järjestelyt mahdollistavat mittavat omat investoinnit samalla kun tase pysyy terveenä ja yhtiö osingonjakokyisenä. Suomen jalostamoiden arviolta 260 miljoonan investoinneillamme vastaamme muuttuneeseen markkinatilanteeseen ja parannamme kilpailukykyämme merkittävästi.

Neste Oilin liiketoiminta kehittyi edelleen suotuisasti ja kokonaisuutena vuosi 2014 oli hyvä etenkin kun sen suhteuttaa markkinatilanteeseen. Markkina oli perinteisessä öljynjalostuksessa haasteellinen ylikapasiteetin ja heikohkon eurooppalaisen kysynnän takia. Uusiutuvat tuotteet tekivät jo toisena peräkkäisenä vuotena hyvän taloudellisen tuloksen. Tässäkin liiketoiminnassa markkinatilanne muuttui edellisestä vuodesta, mutta aikaisempaa ketterämpi toimintamallimme mahdollisti menestyksen. Panostus liiketoimintamme syvälliseen uudistamiseen, transformaatioon, on ollut aikanaan hallitukselta rohkea toimenpide, joka on vaatinut osakkailta kärsivällisyyttä ja luottamusta yhtiön kykyyn kehittää uusi liiketoiminta. Vähittäismyynnin tulos oli edelleen vahva, vaikka pienentyikin hieman edellisvuoden ennätyksestä mm. valuuttakurssimuutosten takia.

Myös osakemarkkinat arvioivat yhtiömme kehityksen suotuisasti, kuten vuonna 2013. Osakkeenomistajan kokonaistuotto (TSR) oli vuonna 2013 51 % ja viime vuonna 44,1%. Molemmat luvut ovat huomattavasti korkeampia kuin Helsingin pörssin yleisindeksin kehitys tai käyttämämme kansainvälinen verrokkiyhtiöiden kehitys. Kun valtio omistaa Neste Oilista runsaat 50 % kehitys tarkoittaa, että muutama vuosi sitten jokainen suomalainen omisti Nestettä valtion kautta noin 170 euron edestä, kun sama omistus nykyisin on jo reilusti yli 500 euron arvoinen, eilisen kurssin perusteella noin 570 euroa/Suomen kansalainen.

Hallituksen toiminta

Hallituksen tärkein tehtävä on ohjata konsernin strategiaa tavalla, joka pitkällä aikavälillä luo edellytykset konsernille asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä arvon tuottamiseen osakkeenomistajille ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset.

Neste Oilin hallitus keskittyi työssään yhtiön taloudellisen tuloksen ja tilan seurantaan, valvoi strategian toteutumista ja teki muun ohessa jalostamoiden tuotantorakenteeseen ja

kilpailukyvyyn turvaamiseen liittyviä päätöksiä, seurasi muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin kohdistuvan tehostamisohjelman läpivientiä sekä valvoi toimenpiteitä tuotantolaitosten käytettävyyden parantamiseksi. Lisäksi hallitus kiinnitti huomiota riskienhallinnan kehittämiseen sekä investointisuunnitelmien tekemiseen ja toteutuneiden investointien arviointiin. Hallitus seurasi myös uusiutuvien tuotteiden raaka-ainepohjan joustavuuden lisäämistä sekä uusiutuvan dieselin jalostamoiden kapasiteetin nostamista. Lisäksi hallitus kiinnitti huomiota turvallisuuskulttuurin ja – johtamisen vahvistamiseen.

Hyväksyimme konsernille myös verostrategian. Viime vuonna konsernimme maksettavat ja kerätyt verot olivat yhteensä noin 3,4 miljardia euroa, josta Suomen osuus oli noin 2,9 miljardia euroa.

Jatkoimme myös toimintaympäristön muutosten hahmottamista pitemmällä aikavälillä ja niiden Neste Oilille tuomien uhkien sekä mahdollisuuksien syvällistä arviointi. Tätä teimme viime vuonna ja tätä työtä jatketaan tänä vuonna jotta löydetään Neste Oilille uusia kannattavan kasvun polkuja.

Neste Oilissa asioita tarkastellaan pitkällä sihdillä, mutta voittoa pitää tehdä joka päivä, nyt ja tulevina vuosikymmeninä. Siksi myös tuottavuus ja asiakaslähtöisyys säilyvät fokuksessaamme.

Hallituksen itsearviointi

Neste Oilin hallitus tekee vuosittain itsearvioinnin. Kukin jäsen vastaa nimettömänä kysymyssarjaan, jossa arvioidaan hallituksen työn sisältöä, toimintatapoja ja sisäistä dynamiikkaa, hallituksen jäsenten ja puheenjohtajan toimintaa sekä toimitusjohtajan suoritusta. Vastaavan itsearvioinnin tekevät myös hallituksen kumpikin valiokunta. Lisäksi haastattelin erikseen jokaisen hallituksen jäsenen. Sen ohella jokaisen hallituksen kokouksen loppuvaiheessa hallitus arvioi kokouksen valmisteluja, aineistoa, johdon esiintymistä ja ylipäätään siitä, kuinka onnistuimme edistämään Neste Oilin menestystä kyseisessä hallituksen kokouksessa.

Hallituksen kokonaisarvio työskentelystään on säilynyt hyvin myönteisenä.

Itsearvioinnin tuloksia on käytetty hallituksen työn kehittämiseen.

Hallitus kokoontui pyynnöstäni varapuheenjohtajan johdolla arvioimaan myös puheenjohtajan toimintaa. Sain tästä istunnosta hallitukselta raportin, joka oli kannaltani iloista kuultavaa, ja joka sisälsi toki myös näkökohtia puheenjohtajatoimintani kehittämiseen.

Hallituksen itsearvioinnin ja puheenjohtajan haastattelukierroksen tulokset välitettiin myös yhtiökokouksen asettamalle osakkeenomistajien nimitystoimikunnalle.

Toimintatilastot 2014

Vuonna 2014 hallitus kokoontui 14 kertaa. Jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100, yksikään jäsen ei ollut poissa yhdestäkään kokouksesta.

Hallituksen sisällä toimi kaksi valiokuntaa.

Vuoden 2014 aikana tarkastusvaliokunta kokoontui 7 kertaa, ja kaikki jäsenet osallistuivat kaikkiin kokouksiin. Tavallisten tehtäviensä lisäksi tarkastusvaliokunta keskittyi talousraportointiin, rahoituksen valvontaan, kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittämiseen ja investointiprosessiin liittyvään valvonta- ja kehitystyöhön sekä Uusiutuvat tuotteet - liiketoiminnan laajenemiseen liittyvien markkinariskien hallinnan valvontaan. Lisäksi valiokunnan työn painopistealueena oli tietojärjestelmien (ICT) kehittäminen ja toiminnanohjausjärjestelmän (ERP) alustan toimittajan valinta. Valiokunnan työn kokonaistavoitteena on ollut taloudellisen raportoinnin ja suunnitelmallisen sisäisen tarkastuksen kehittäminen edelleen sekä sellaisten taloudellisten ja toiminnallisten riskien näkyväksi tekeminen, joista voisi olla merkittävää haittaa yhtiön tulokselle tai toiminnalle. Kun riskit tunnistetaan, niitä voidaan vähentää tai ne voidaan parhaassa tapauksessa eliminoida.

Vuoden 2014 aikana henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui 9 kertaa, ja myös tässä valiokunnassa jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan painopistealueisiin kuuluivat yhtiön palkitsemisperiaatteiden arviointi ja kehittäminen. Valiokunta myös valvoi lyhyen ja pitkän aikavälin kannustejärjestelmien toteutumista ja arvioi niiden vaikuttavuutta. Näin varmistettiin, että ne tukivat tavoitteiden saavuttamista ja auttoivat yhtiötä parantamaan suorituskykyään. Valiokunta myös valvoi organisaatiomuutosta, syksyn 2014 yhteistoimintaneuvotteluja sekä arvioi avainhenkilöresurssien kehittymistä ja seuraajasuunnitelmia sekä muita suoritusjohtamisprosessin kulmakiviä.

Erityiskysymyksenä on kiitoksin syytä mainita hallituksen asettama työryhmä, johon kuuluivat herrat Renard ja Schoeber, perehtyi perusteellisesti Naantalın ja Porvoon jalostamoiden tuotannolliseen uudelleenjärjestelyyn sen suunnittelun useissa vaiheissa käyden asiasta vastuullisen yritysjohton kanssa keskusteluita eri vaihtoehtoista. Myös hallitus käsitteli asiaa useaan otteeseen suunnittelun edetessä.

Tämän hallituksen puheenjohtajana toimiminen on miellyttävä tehtävä, koska jokainen hallituksen jäsen suhtautuu teiltä, arvoisat osakkeenomistajat, saamaansa tehtävään vastuullisesti ja kunnianhimoisesti ja koska hallitus osaa toimia erinomaisesti tiiminä yhdessä. Kiitänkin siksi hallituksemme jäseniä arvokkaan osaamisenne antamisesta Neste Oilin ja sen osakkaiden parhaaksi.

Omistus

Suomen valtion omistusosuus Neste Oilissa on 50,1 %. Monet ovat kysyneet minulta valtion omistuksen vaikutuksesta yhtiön toimintaan. Siksi tarkastelen asiaa tässä yhteydessä.

Valtio on ilmoittanut Neste Oilin osalta strategisena intressinään olevan valtakunnallisen polttoainehuollon turvaaminen erityisesti poikkeusolosuhteissa huoltovarmuusnäkökohdat huomioon ottaen. Selvyyden vuoksi totean, että mikäli sanotusta intressistä aiheutuisi yhtiölle erityistä taloudellista rasitetta, valtion tulisi se korvata yhtiölle täysimääräisesti. Näin tulee toimia, koska lienee selvää, ettei valtio halua eikä voi loukata osakeyhtiölain vastaisesti meidän muiden osakkaiden oikeuksia.

Suomen valtio on Helsingin arvopaperipörssissä noteerattujen yritysten suurin omistaja. Sen pörssiosakkeiden arvo Solidium omistus mukaan lukien suuruusluokaltaan noin 20 miljardia euroa, kun esimerkiksi Varman ja Ilmarisen yhteenlaskettukaan Suomi-osakesalkku ei ole likimainkaan yhtä suuri. Valtion toiminta omistajana vaikuttaa siten merkittävästi Suomen maineeseen sijoitusten kohdemaana. Asia on myös kansallisesti tärkeä, koska ulkomaisten omistajien osakeomistusten arvo Helsingin pörssissä on 100 miljardin euron suuruusluokkaa eli yli puolet pörssimme osakkeiden arvosta.

Kun Metson tuoreena toimitusjohtajana vuonna 2004 kiersin Lontoossa ja muualla sijoittajia tavaten, useat vaativat epäluuloisina minua tilille valtiosta omistajana, vaikka valtion omistus silloisesta Metsossa oli vain hieman yli 10 %. Vakuutin, että Suomen valtio on omistajana asiansa osaava, pragmaattinen, ja toimii kuten mikä tahansa muukin institutionaalinen omistaja yhtiön parhaaksi eikä valtiovallan edustajat pyri poliittisin perustein määräämään yhtiön hallitusta tai toimitusjohtajaa. Toivon hartaasti, että vastaisuudessa voidaan valtion omistajalinjauksista lausua samaa. Valtion osaomistamien pörssinoteerattujen yhtiöiden, kuten Neste Oilin, markkina-arvoon vaikuttaa, mikä kuva sijoittajille, erityisesti ulkomaisille sijoittajille, muodostuu valtion omistajapolitiikasta.

Minusta kyse on siitä, onko esimerkiksi Neste Oil ensisijaisesti pörssiyhtiö vai valtion enemmistöomisteisena yhtiönä jotain muuta. Osakeyhtiölaki ei anna pörssiyhtiön hallitukselle asiassa tulkinnanvaraa. Lain 1 luvun 5 § :n mukaan yhtiön eli siis Neste Oilin toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille. Yhtiön hallituksen on siten toimittava yhtiön taloudellisen menestyksen turvaamiseksi ja sitä kautta kaikkien osakkaiden parhaaksi. Kukin omistaja voi toki esittää näkökohtiaan haluamista asioista. Neste Oilin hallitus, joka on suurista osakkeenomistajista ja yhtiöstä taloudellisesti ja muutoinkin riippumaton, on kuunnellut osakkaitensa ja erilaisten muidenkin tahojen näkemyksiä. Olemme osakeyhtiölain mukaisesti ottaneet niistä huomioon sen mikä on sopusoinnussa vastuullisen yrityksen menestyksen kanssa ja on yhtiön ja sen kaikkien osakkaiden edun mukaista.

Palkitseminen

Yksi yhtiön hallituksen tärkeistä tehtävistä on palkitseminen, erityisesti johdon palkitsemisesta päättäminen. Yhtiön hallituksen on toimittava kaikissa asioissa yhtiön ja sitä kautta kaikkien omistajien parhaaksi - näin myös palkitsemisessa. Neste Oilissa on harkittu oikeaksi noudattaa valtion kulloinkin voimassa olevia ohjeita osaomistamiensa yhtiöiden palkitsemisperiaatteiksi. Näin on tehty aina ja myös viime vuonna. Tuloksena on järjestelmä, jonka monimutkaisuuden

takia on eduksi, että Neste Oilin palkitsemisjärjestelmien asiantuntija on koulutukseltaan tekniikan tohtori.

Neste Oilissa olemme kertoneet seikkaperäisesti palkitsemisen periaatteista ja toteutuneesta palkitsemisesta julkisesti.

Hallitus pyrkii siihen, että johtajille maksetaan kilpailukykyinen korvaus heidän työpanoksestaan ja saavuttamistaan tuloksista pitäen mielessä, että palkitsemisen on rakennettava yhtiön menestystä. Kilpailukykyinen tarkoittaa muun muassa sitä, ettemme halua maksaa liikaa emmekä liian vähän tai väärin perustein.

Neste Oil on parin viime vuoden aikana menestynyt hyvin. Juuri siihen palkitsemisella on pyritty ja siksi palkkioita on maksettu tänä keväänäkin sekä johdolle että muulle henkilöstölle.

Hallituksen puheenjohtajana ja osakkeenomistajana esitän lämpimät kiitoksemme Neste Oilin johdolle ja henkilöstölle hyvästä työstä ja viime vuoden saavutuksista.

Arvoisat osakkeenomistajat,

Yhtiökokouksien eräs tärkeimmistä päätöksistä on hallituksen valinta, siitä päättäminen, keille osakkeenomistajat uskovat yhtiönsä ja tekemiensä sijoitusten hoitamisen. Yhtiökokouksemme tekemän päätöksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten valintaa ja heille tästä tehtävästä maksettavaa palkkiota valmistelee nimitystoimikunta, johon kuuluvat kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat ja hallituksen puheenjohtaja. Yhtiökokouksen päätöksen mukaan nimitystoimikunta voi tehdä päätöksensä eli ehdotuksensa yhtiökokoukselle vain kun se on yksimielinen.

Selvyyden vuoksi totean, etten osallistunut nimitystoimikunnan päätöksentekoon, kun nimitystoimikunta teki esityksen hallituksen puheenjohtajasta ja palkkioista, vaan jääväsini itseni.

Kuten kokouskutsusta ilmenee, Suomen valtio on tehnyt omistajaohjauksesta vastaavan ministerin tahdon mukaisesti palkkiota koskevan nimitystoimikunnan yksimielisestä ehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen.

Minusta olisi korrektaa yhtiökokousta kohtaan, että sekä nimitystoimikunta että Suomen valtio perustelevat yhtiökokoukselle ehdotuksensa. Toki kaikki ymmärrämme, että valtion, joka omistaa 50,1 % osakkeista ja äänistä, kanta tulee kokouksen päätökseksi.

Haluan kuitenkin todeta, että tämänkaltaisen valtio-omistajan päätöksentekoprosessi on huonoa asioiden hoitoa. Jos valtio on sillä kannalla, ettei palkkioiden korottaminen ole yhtiön edun mukaista, niin tapahtukoon ja pulinat pois. Näinhän on Neste Oilissa tapahtunut jo vuoden 2008 jälkeen joka vuosi.

Nyt käyty keskustelu, jonka aikana valtio-omistaja muutti mielipiteensä millään tavoin asianomaisia kuulematta, leimasi yhtiötä ja sen hallituksen jäseniä kielteisellä tavalla, vaikkei näillä ollut osuutta kummankaan palkkioita koskevan yhtiökokousehdotuksen tekemisessä. Onneksi yhtiö on niin vahvassa kunnossa, että sen talous kestää jopa päätöksenteossaan kompuroivan pääomistajan.

Kokouksen avaaminen

Arvoisat osakkeenomistajat, Hyvät naiset ja herrat,

Kiitän että olette osoittaneet luottamuksenne Neste Oiliin sijoittaen varojanne sen osakkeisiin. Kiitän, että olette tulleet Neste Oilin tähän yhtiökokoukseen kuulemaan, miten yhtiön hallitus ja johto on meille uskottua leiviskää hoitanut ja mitä suunnitelmia yhtiöllä on vastaisen varalle sekä tekemään yhtiökokoukselle kuuluvia tärkeitä päätöksiä.

Totean yhtiökokouksen tulleen avatuksi ja ehdotan, että kokouksen puheenjohtajaksi valitaan edellisvuosien tapaan asianajaja Jukka Laitasalo.